

پیمان نامه‌ی حقوق کودک سازمان ملل متحد به زبان کودکان

حق یعنی آنچه هر کودکی باید داشته باشد یا بتواند انجام دهد. تمام کودکان حقوق برابر دارند. این حقوق در پیمان نامه‌ی حقوق کودک سازمان ملل متحد نوشته شده است. تقریباً تمام کشورها با این پیمان نامه موافق هستند. این حقوق به هم وابسته‌اند و همه به یک اندازه مهم هستند. گاهی ما ناچاریم حق را آن چیزی بدانیم که در شرایط خاص برای کودکی بهترین است و برای زندگی او حیاتی است و او را در مقابل آسیب حفظ می‌کند. شما به تدریج که بزرگ‌تر می‌شوید، مسئولیت‌تان برای انتخاب و به کارگیری حقوق خود بیشتر خواهد شد.

قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک در سال ۱۳۷۲ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد؛ همچنین در سال ۱۳۸۶ قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک در خصوص فروش، فحشاء و هرزه نگاری کودکان نیز به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. مرجع رسیدگی به این مصوبه وزارت دادگستری است.*

برمبنای بند چهارم اصل چهل و سوم و بند ششم اصل دوم و اصل نوزدهم و بیستم و بیست و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

اجبار افراد به کار معین و بهره‌کشی از هر کس ممنوع می‌باشد.

کلیه‌ی مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ و نژاد و زبان و امثال آن، سبب هیچ‌گونه امتیازی نخواهد بود و همه‌ی آحاد ملت اعم از زن و مرد به صورت یکسان در حمایت از قانون قرار دارند و نیز همه حق دارند شغلی را که به آن تمایل دارند مادام که مخالف اسلام و مصالح عمومی و منافی حقوق دیگران نیست را برگزینند.

ماده ۱

حقوق کودک مربوط به تمام افراد زیر ۱۸ سال است.

ماده ۲

این حقوق تمام کودکان را در برمی گیرد. محل زندگی، زبان، دین، مذهب، دختر یا پسر بودن و فقیر و ثروتمند بودن آن‌ها تأثیری در حقوقشان ندارد. بنابراین با هیچ کودکی نباید با تبعیض رفتار کرد.

ماده ۳

تمام بزرگسالان باید هر چه برای شما بهتر است، انجام دهند. وقتی بزرگسالان در موردی تصمیم گیری می کنند، باید توجه داشته باشند که تصمیم آن‌ها چه تأثیری روی کودکان می گذارد.

ماده ۴

دولت وظیفه دارد مراقب باشد حقوق شما رعایت شود. دولت باید برای حفظ حقوق شما به خانواده تان کمک کند و محیط را برای رشد شما مناسب سازد تا بتوانید به بالاترین سطح توانایی های خود برسید.

ماده ۵

خانواده ی شما وظیفه دارد در یاد گرفتن و حفظ حقوق تان کمک کند و مراقب باشد حقوق شما رعایت شود.

ماده ۶

شما حق زنده ماندن دارید.

ماده ۷

شما حق دارید نامی داشته باشید که در مدارک دولتی ثبت شود. شما حق دارید ملیتی داشته باشید (یعنی متعلق به یک کشور باشید).

ماده ۸

شما حق دارید هویت داشته باشید، یعنی مدرکی دولتی داشته باشید که نشان دهد کی هستید و هیچ کس نمی تواند آن را از شما بگیرد.

ماده ۹

شما حق دارید با پدر و مادر خود (یا یکی از آن‌ها) زندگی کنید، مگر اینکه برای شما بد باشد. شما حق دارید با خانواده ای زندگی کنید که برای شما ارزش قایل هستند.

ماده ۱۰

اگر در کشوری زندگی می‌کنید که پدر و مادرتان در آن زندگی نمی‌کنند، حق دارید همه با هم در یک مکان زندگی کنید.

ماده ۱۱

شما حق دارید از آدم ربایی در امان باشید.

ماده ۱۲

شما حق دارید نظر خود را بگویید و بزرگ‌ترها وظیفه دارند حرف شما را بشنوند و آن را جدی بگیرند.

ماده ۱۳

شما حق دارید پرسش و تحقیق کنید و فکرهای خود را با نقاشی، نوشتن یا هر راه دیگری که مناسب می‌دانید، با دیگران در میان بگذارید، مگر این کار موجب رنجش یا آسیب به دیگران شود.

ماده ۱۴

شما حق دارید مذهب یا اعتقادات خود را انتخاب کنید. پدر و مادرتان باید به شما کمک کنند خوب و بد را از هم تشخیص دهید و بهترین را برای خود انتخاب کنید.

ماده ۱۵

شما حق دارید دوستان خود را انتخاب کنید و عضو هر گروهی که مایلید، بشوید به شرط آن که این کار به دیگران صدمه‌ای نزند.

ماده ۱۶

شما حق دارید برای خود حریم شخصی داشته باشید.

ماده ۱۷

شما حق دارید اطلاعاتی را که برایتان مفید است از رادیو، روزنامه، کتاب، کامپیوتر و یا هر منبع دیگری به دست آورید. بزرگ‌ترها باید مراقب باشند این اطلاعات برای شما ضرری نداشته باشد و به شما کمک کنند

اطلاعاتی را که لازم دارید، پیدا و درک کنید. **ماده ۱۸**

شما حق دارید در صورت امکان، زیر نظر پدر و مادر خود بزرگ شوید.

ماده ۱۹

شما حق دارید از آسیب‌ها و سوء رفتارهای جسمی و فکری در امان باشید.

ماده ۲۰

شما حق دارید اگر خانواده‌ی خودتان نمی‌توانند از شما نگهداری کنند، از حمایت مخصوص برخوردار شوید.

ماده ۲۱

شما حق دارید اگر فرزندخوانده یا پرورشگاهی باشید، از شما حمایت و محافظت شود.

ماده ۲۲

شما حق دارید اگر پناهنده باشید (یعنی مجبور شده باشید وطن خود را ترک کنید و ساکن کشور دیگری شوید)، علاوه بر همه‌ی حقوق قید شده در پیمان‌نامه از حمایت ویژه برخوردار شوید تا به بهترین شکل زندگی کنید.

ماده ۲۳

شما حق دارید اگر ناتوانی خاصی دارید، علاوه بر حقوق نوشته شده در این پیمان‌نامه، از آموزش‌های خاص بهره‌مند شوید تا به بهترین شکل زندگی کنید.

ماده ۲۴

شما حق دارید از بالاترین سطح بهداشت، آب آشامیدنی سالم، خوراک مغذی، و محیط زیست سالم، ایمن و تمیز و اطلاعاتی که برای سالم ماندن نیاز دارید، برخوردار باشید.

ماده ۲۵

اگر دور از خانواده و در مؤسسه یا مرکزی غیر از خانه زندگی می‌کنید، این حق را دارید که مسئولانی بر زندگی تان نظارت کنند که وضعیت تان خوب و مناسب باشد.

ماده ۲۶

اگر فقیر و نیازمند باشید، حق دارید از کمک‌های دولت بهره‌مند شوید.

ماده ۲۷

شما حق دارید خوراک، پوشاک، جایی برای زندگی و تمام نیازهای اولیه‌ی زندگی را داشته باشید. شما نباید از انجام دادن کارهایی که بیشتر کودکان می‌کنند، محروم باشید.

ماده ۲۸

شما حق دارید تحصیلاتی با کیفیت داشته باشید. باید شما را تشویق کنند تحصیلات تان را تا بالاترین سطحی که می‌توانید، ادامه دهید.

ماده ۲۹

تحصیلات شما باید طوری باشد که استعدادها و توانایی‌های شما را پرورش دهد. همچنین باید به شما یاد دهد که چگونه در صلح و آرامش زندگی کنید، محیط زیست خود را حفظ و با دیگران با احترام رفتار کنید.

ماده ۳۰

شما حق دارید فرهنگ، آیین‌ها، رسوم، زبان و مذهب خود را حفظ و به آن‌ها عمل کنید. گروه‌های قومی و اقلیت‌ها نیاز بیشتری به این حق دارند.

ماده ۳۱

شما حق دارید بازی و استراحت کنید.

ماده ۳۲

شما حق دارید از کاری که به شما صدمه می‌زند و برای سلامتی و تحصیلات شما بد است، در امان باشید. اگر مجبورید کار کنید، باید کاری به شما بدهند که به سلامت شما صدمه‌ای نزند و به شما مزدی منصفانه بدهند.

ماده ۳۳

شما حق دارید از مواد مخدر و قاچاق و معامله‌ی این مواد مضر در امان باشید.

ماده ۳۴

شما حق دارید از آزار جنسی در امان باشید.

ماده ۳۵

هیچ کس حق ندارد شما را بفروشد یا بدزدد.

ماده ۳۶

شما حق دارید از هرگونه استثمار (کار اجباری مضر و یا بدون مزد) در امان باشید.

ماده ۳۷

هیچ کس حق ندارد شما را به روشی بی رحمانه که به شما صدمه بزند، تنبیه کند.

ماده ۳۸

شما حق دارید از جنگ در امان باشید. کودکان زیر ۱۵ سال را نباید به سربازی و جنگ ببرند.

ماده ۳۹

شما حق دارید اگر کسی به شما صدمه‌ای بزند یا بدرفتاری کند یا به شما بی توجهی شود، از کمک بهره‌مند شوید.

ماده ۴۰

شما حق دارید از کمک‌های قانونی و عدالت در دستگاه‌های قضایی که حقوق شما را به رسمیت می‌شناسند، بهره‌مند شوید.

ماده ۴۱

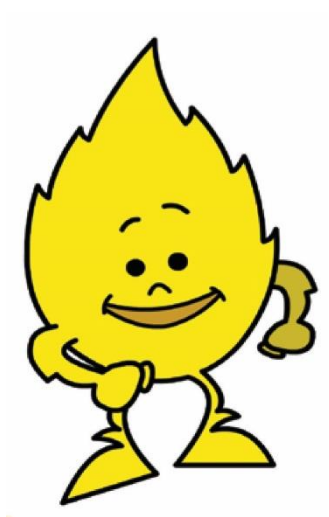
اگر قوانین کشور شما بهتر از مواد پیمان نامه‌ی حقوق کودک از شما محافظت می‌کند، آن قوانین باید اجرا شوند.

ماده ۴۲

شما حق دارید حقوق خود را بدانید! بزرگ‌ترها نیز باید این حقوق را بدانند و به شما در شناختن آن‌ها کمک کنند.

ماده های ۴۳ تا ۵۴

این مواد توضیح می‌دهند دولت‌ها و سازمان‌های بین المللی مانند یونسف چگونه برای حمایت از کودکان و رعایت حقوق آن‌ها فعالیت می‌کنند.

* منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی